1853. **N°. 9**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 1 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 Julij.

Uittreksel uit het Voorloopig Verslag betreffende het ontwerp van wet tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

§ 1. Eenige leden hebben zich beklaagd, dat de Regering, bij het indienen van een wetsontwerp van zulk eenen teederen en moeijelijken aard als het tegenwoordige, de hoofddenkbeelden, die daaraan ten grondslag liggen, zoo weinig in het licht heeft gesteld. Zij vonden wel in de Memorie van Toelichting een breedvoerig betoog over de regtsgeldigheid der wet van 18 Germinal jaar X, maar inzonderheid had men verlangd, dat de steller der Memorie van Toelichting zich ten taak had gesteld, om de voornaamste bezwaren, die tegen eene wet als de tegenwoordige moesten rijzen, op te nemen en opzettelijk te wederleggen. Het gemis van zulk eene toelichting en wederlegging is te meer gevoeld, omdat de regeling der betrekking van den Staat tot de Kerk bij de wet een denkbeeld is, dat voor de leden der Kamer, die deze aanmerking maakten, geheel nieuw was.

§ 2. "Eene tweede voorafgaande opmerking is in al de Afdeelingen door een deel der leden gemaakt." De Memorie van Toelichting is door den tijdelijken Voorzitter van den Raad van Ministers onderteekend, en niet, als gewoonlijk, door de hoofden der ministeriele departementen, wien de zaak meer bijzonder aangaat.

§ 3. Bij het overgaan tot de beoordeeling van het wetsontwerp zelf, heeft men dit in de eerste plaats in verband met het VI^de^ hoofdstuk der Grondwet beschouwd. Een aanmerkelijk aantal leden meende, dat eene wet als deze, bepalingen inhoudende van *praeventieven* aard, aandruischt tegen de letter en den geest der Grondwet. Verreweg de meerderheid echter meende dat het niet kon worden betwist, dat de Grondwet het vaststellen daarvan veroorloofde, althans geenszins verbood.

De bestrijders der wet uit het grondwettig oogpunt beriepen zich op art. 164 der Grondwet, luidende: »Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid, behoudens de bescherming der maatschappij en harer leden tegen de overtreding der strafwet", in verband met art. 165, waarbij aan alle kerkgenootschappen gelijke bescherming wordt verleend.

In gelijken geest zijn de overige artikelen van het VI^de^ hoofdst. der Gwt. gesteld.

Eindelijk verdient art. 170 der Grondwet eene bijzondere aandacht. De tusschenkomst der Regering bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften is daar, behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet, waardoor alweder niet anders dan de strafwet kan worden verstaan, geheel uitgesloten.

Ware het de bedoeling des Grondwetgevers geweest, aan de kerkgenootschappen vrijheid van regeling en inrigting te schenken, maar die vrijheid later door eene bijzondere wet, zoo als de thans voorgedragene, binnen naauwe grenzen te beperken, er zou daarvan in het VI^de^ hoofdstuk der Grondwet eenig spoor te vinden zijn.

Eene wet als de thans voorgedragene werd door vele onmogelijk genoemd, omdat daardoor het staatsgezag zou treden op het gebied der Kerk en onderwerpen regelen, die, als uit hunnen aard kerkelijk zijnde, geheel aan de regeling van dat staatsgezag onttrokken zijn. Zij zou, wierd zij desniettemin vastgesteld, den Staat, gelijk de geschiedenis van het Koningrijk der Nederlanden zelve maar al te zeer bewezen heeft, aan wezenlijke gevaren blootstellen. De strafwet alleen is de grens, die het gebied der kerkgenootschappen bepaalt; zoodat van hunne zijde alles geoorloofd is, wat niet door de strafwet verboden is. De Grondwet wil algeheele vrijheid van belijdenis van godsdienstige begrippen behoudens de strafwet. Dit brengt de vrijheid mede, om zich in vereenigingen te organiseren zoo als men goedvindt, en alles te verrigten wat tot die vrije belijdenis zijner begrippen noodig is. Eene wet nu, welke die vrijheid verkort of beperkt, is strijdig met de Grondwet.

Sedert 1848 is, als bij de behandeling der staatsbegrooting de kerkelijke aangelegenheden in de Tweede Kamer werden aangeroerd, daar steeds op den voorgrond gesteld, dat de Grondwet het beginsel der geheele afscheiding van Kerk en Staat had voldongen, en dat dien ten gevolge de kerkgenootschappen volkomene vrijheid bezaten, om zich zelve te organiseren. Men herhaalde dus, dat men het vaststellen eener wet als de tegenwoordige voor onmogelijk hield.

§ 4. Van de zijde der meerderheid, die het vaststellen van praeventive maatregelen bij de wet grondwettig allezins geoorloofd achtte, of althans in de Grondwet geenerlei verbod tegen zoodanige maatregelen kon lezen, beriep men zich insgelijks op hare letter en haren geest. Het was, beweerde men van die zijde, hoogst willekeurig en strijdig met den aard der zaak, de artt. 164 en 165 der Grondwet als in onmiddellijk verband tot elkander staande te beschouwen en wat in het eene gelezen wordt, naar het andere over te brengen. Die artikelen regelen verschillende onderwerpen, bevatten bepalingen van zeer onderscheiden aard. Art. 164 verleent volkomene vrijheid van godsdienstige belijdenis, maar betreft, even als art. 188 der vorige Grondwet, waarvoor het, enkel met wijziging van redactie in de plaats is gekomen, alleen de individuen, het gezin, geenszins de openbare, hoogstens de huisselijke godsdienstoefening. Maar art. 165 spreekt niet meer van individuen, maar van kerkgenootschappen. Aan deze wordt niet de volkomen vrijheid van art. 164 toegekend; maar, om het hoog gewigt dezer vereeniging, bescherming verzekerd, en wel voor alle, *gelijke* bescherming, omdat de Grondwetgever het denkbeeld eener heerschende kerk bij voortduring geheel wilde uitsluiten. Van bescherming is in art. 165 de rede, niet van geheel vrije regeling. De uitsluiting van praeventie ligt ook niet in art. 170 der Grondwet.

De slotsom is, dat het VI^de^ hoofdstuk der Grondwet, bij de herziening van 1848, met opzigt tot het thans behandelde punt, het al dan niet toelaten van praeventie, geenerlei andere wezenlijke verandering heeft ondergaan, dan de inlassching van art. 170; dat aan dit nieuwe artikel geene meer uitgestrekte beteekenis mag worden toegekend, dan die de bewoordingen zelve medebrengen; en dat dus, met die ééne uitzondering, thans de kerkgenootschappen aan dezelfde regelen gebonden zijn, als vóór 1848.

Maar men heeft zich niet enkel op de letter der Grondwet beroepen. Ook de geest, die blijkens de gewisselde stukken en gehoudene beraadslagingen daarbij heeft voorgezeten, moest, zeide men, niet uit het oog worden verloren.

Intusschen gelooft men, dat ter gelegenheid der grondwetsherziening van de zijde der toenmalige Regering meer dan één wenk is gegeven, waaruit is af te leiden dat bij haar de bedoeling niet bestond om voortaan alle praeventief toezigt ten aanzien der kerkgenootschappen en hunne regeling te laten varen. Zoo werd in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag van de Afdeelingen der Tweede Kamer wegens de staatsbegrooting van 1851, nadat daarin het regt der kerkgenootschappen tot eigene inwendige regeling ten volle was erkend, te dier zake een voorbehoud opgenomen van dezen inhoud: »altijd met dien verstande, dat aan den Staat het grondwettig regt verblijft om op zijn gebied te zorgen en toe te zien, dat de openbare orde en rust door de daar te stellen kerkelijke organisatien niet worden gestoord, en onverminderd de verpligte gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat." Toen later dit voorbehoud in de Tweede Kamer opzettelijk ter sprake kwam, zijn door een der Ministers de daarin vervatte bewoordingen nog in zoover versterkt, dat hij niet enkel van *toezigt*, maar van een *streng* en *scherp* toezigt gewaagde.

§ 5. Terwijl alzoo de meerderheid der leden het gevoelen verdedigde, dat het vaststellen eener wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen geenszins tegen de Grondwet aandruischt, maar als geoorloofd of althans niet verboden moet worden aangemerkt, gingen de meeste voorstanders van dit gevoelen eenen stap verder en beweerden zij, dat zoodanige wet *noodzakelijk* is.

Het betoog dier noodzakelijkheid grondde zich voornamelijk daarop, dat het VI^de^ hoofdstuk der Grondwet zoowel algemeene beginselen als meer bepaalde voorschriften behelst, die door nadere wettelijke voorziening in 't leven geroepen moeten worden of behoorlijke toepassing moeten erlangen.

Een en ander klemde nog meer, omdat het, naar de meening dezer leden, bij de regtsgeleerden niet is uitgemaakt, of niet ten gevolge van het 3de additionele artikel der Grondwet, de artt. 207 en 208, alsmede de artt. 291 en volgg. van het Code Pénal nog gerekend moeten worden kracht van wet te hebben, zoodat daaruit alleen reeds de noodzakelijkheid eener wet ten aanzien van het behandelde ontwerp zoude blijken.

§ 6. In strijd met het voorafgaande werd door andere leden der meerderheid de twijfel geopperd of het vaststellen eener wet als de tegenwoordige, ofschoon door de Grondwet niet stellig verboden, in verband met het praerogatief der Kroon, als volkomen geoorloofd zou kunnen worden beschouwd.

Enkele leden plaatsten zich nog weder op een eenigzins ander standpunt. Ook zij meenden, dat tot de regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen eene wet als deze niet eens werd gevorderd; dat de Koning de hem toe

te kennen magt uit kracht van art. 169 der Grondwet bezat, en dat, zoo bij de uitoefening dier magt het vaststellen van strafbepalingen noodzakelijk ware, daarin bij eene soortgelijke wet als die van 6 Maart 1818 (*Staatblad* N°. 12) kon worden voorzien.

§ 7. Op het voetspoor der Memorie van Toelichting, is in al de Afdeelingen de vraag behandeld, of eene wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen noodzakelijk is met het oog op de wet van 18 Germinal het X^de jaar, welke wet, naar het oordeel der Regering, ofschoon slechts in een klein gedeelte van het Koningrijk geheel uitgevoerd, kracht van wet had voor het geheele Rijk.

Aan het einde van dit deel der overweging gekomen, welke in het Verslag met groote uitvoerigheid is uit een gezet, hebben vele leden erkend, dat uit de wisseling van gevoelens over de wet van Germinal althans gebleken is, dat met opzigt tot de voortdurende regtsgeldigheid daarvan veel twijfel en onzekerheid heerscht; en dat, daar slapende wetten in meer dan één opzigt als gevaarlijk moeten worden beschouwd, het allezins wenschelijk is, aan dien twijfel en die onzekerheid voor goed een einde te maken.

§ 8. In al de Afdeelingen is, als derde hoofdpunt, de gewigtige vraag behandeld, of de plaats gehad hebbende omstandigheden, eene wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen noodzakelijk maken. Men is daarbij in zeer uiteenloopende beschouwingen over die omstandigheden getreden, waarvan echter de meerderheid der Commissie van Rapporteurs, wegens de teederheid van het onderwerp en ook naar aanleiding van door vele leden gedurende de overweging in de Afdeelingen gegevene wenken, gemeend heeft niet dan in hoofdtrekken te moeten melding maken.

Aan de eene zijde beweerde men, dat de wijze, waarop de invoering der bisschoppelijke hierarchie hier te lande is aangekondigd, voor een groot deel der bevolking kwetsend is geweest en daardoor misnoegen en spanning moest opwekken; dat de eenmaal opgewekte ongerustheid wel moest toenemen, toen het wereldkundig werd, dat het vorige Ministerie zich door de Grondwet gebonden achtte, om tegenover handelingen, die zeer velen in den Lande niet konden goedkeuren, eene geheel lijdelijke houding aan te nemen; dat de bestaande moeijelijkheden dreigen te vermeerderen, als het werkelijk tot eene volledige invoering der bisschoppelijke hierarchie komt, en dat het dus allezins raadzaam is een middel te baat te nemen, waardoor aan die moeijelijkheden nu en voor het vervolg een einde kan worden gemaakt. Een deel dezer leden beschouwde het tot stand komen eener wet geschikt om te leiden tot dat doel. Langs dien weg zouden de punten, waarop het hier voornamelijk scheen aan te komen, de zetels der bisschoppen en de zaak van den eed, op eene bevredigende wijze kunnen worden opgelost. Te gelijk zouden in 't algemeen door eene wet de regten van den Staat tegenover de kerkgenootschappen, even als de regten van deze tegenover den Staat, alsmede de regten der onderscheidene kerkgenootschappen onderling, omtrent alle welke punten thans zoo veel onzekerheid heerscht, in overeenstemming kunnen worden gebragt en een waarborg verleend tegen willekeur of aanmatiging van welke zijde ook.

Door een aanmerkelijk aantal leden werd een ongunstig oordeel geveld over de wijze, waarop een deel der bevolking zich tegen de invoering der bisschoppelijke hierarchie heeft verklaard. Die beweging was, volgens hen, het gevolg geweest van misverstand, verkeerde beoordeeling van andersdenkenden en onverdienden twijfel aan hunne trouw als staatsburgers.

Sommige leden meenden echter tegen deze laatste gezegden met nadruk te moeten opkomen, vooral in zooverre daarin de overtuiging doorstraalde, dat de beweging, die na de aankondiging der invoering van de bisschoppelijke hierarchie bij een groot deel der bevolking is ontstaan, in meerdere of mindere mate van eenen kunstmatigen aard is geweest en door het voorgevallene geenszins gewettigd werd. Om die beweging billijk te beoordeelen, moest men die niet beschouwen als een geïsoleerd feit, maar in verband met andere verschijnselen in Europa; met de rigting, die zich in meer dan één land in de R. K. kerk openbaart; met het weder opkomen, vooral na 1848, van stellingen omtrent de ondergeschiktheid van het wereldlijk aan het geestelijk gezag, die sedert lang op den achtergrond waren geraakt; met de geloofsvervolgingen tegen de Protestanten, die de verontwaardiging van alle weldenkenden hebben opgewekt.

Tweederlei erkentenis van het bestaan van het kerkgenootschap door den Staat was, nogtans volgens hen, denkbaar: in de eerste plaats, de erkentenis als historisch feit, welke regt geeft op de gelijke bescherming, in art. 165 toegekend; in de tweede plaats, de erkentenis als het kerkgenootschap deel wil hebben aan eenigerlei begunstiging van wege den Staat. Aan de laatste erkentenis konden voorwaarden verbonden worden; aan de eerste niet.

Andere leden verklaarden zich met deze laatste denkbeelden tot zekere hoogte te vereenigen. Ook zij wilden geene wet, die in sacra trad en de bemoeijenis van het staatsgezag uitstrekte tot het inwendige van het kerkgenootschap. De wetgever behoorde bij de regeling dezer aangelegenheid zich te beperken tot het gemeenschappelijk terrein, waar de Staat en het kerkgenootschap elkander ontmoeten. Zij wilden, met andere woorden, niets meer dan eene wet van politie op de openbare godsdienstoefening.

§ 9. Als vierde hoofdpunt is de vraag behandeld, of het wetsontwerp, zoo als het daar ligt, als voldoende zij aan te merken. Voor zooveel men zich heeft uitgelaten, was het oordeel over de wet, als geheel beschouwd, meestal niet gunstig.

De leden, die alle praeventief toezigt op de kerkgenootschappen strijdig met de Grondwet achten, beweerden, dat, zelfs indien men dit grondwettig bezwaar ter zijde kon stellen, eene wet als deze gevaarlijk voor de vrijheid en zelfstandigheid niet slechts van één, maar van alle kerkgenootschappen moest worden genoemd. Sommige bepalingen waren voorts vooral ook daarom af te keuren, omdat zij wel schijnbaar de uitwendige regeling betroffen, maar toch, om het naauw verband, bij het R. K. kerkgenootschap tusschen vorm en wezen, op het godsdienstig gebied zelf ingrepen, en omdat het daarbij punten gold, die niet eenzijdig door den Staat kunnen worden geregeld. Van eene andere zijde heeft men intusschen volgehouden, dat, mogt ook al de bisschoppelijke hierarchie tot het wezen der R. K. kerk behooren, de territoriale indeeling en wat daarmede in onmiddelijk verband staat, daartoe niet kan worden gebragt.

Sommige leden, die het denkbeeld om het toezigt op de kerkgenootschappen door eene wet te regelen, niet geheel afkeurden, gaven toe, dat de redactie der tegenwoordige in meer dan één opzigt eene gevaarlijke strekking voor de vrijheid en zelfstandigheid der kerkgenootschappen had. Dit gevaar bestond, hunnes inziens, ook daarin, dat de wetgever wel tusschen beide trad, maar op eene wijze, die ten slotte alles aan de willekeur van het uitvoerend gezag overliet, zoodat de wet onmiskenbaar eene arbitraire strekking had.

Het meest algemeen was de bedenking, dat de voorgedragen wet, indien zij eene regeling moest bevatten van de betrekking tusschen den Staat en de kerkgenootschappen, als zeer onvolledig is aan te merken. Dan toch behoorden daarin, onder andere, bepalingen voor te komen:

a. omtrent het beheer der kerkgoederen en kerkelijke fondsen, waartoe de tweede der reserves in het besluit van 23 Maart 1852 tot goedkeuring van het Algemeen Reglement der Hervormde Kerk, betrekking heeft, en welke aangelegenheid in het Fransche decreet van 30 December 1809 *concernant les fabriques*, in Limburg nog in werking, geregeld wordt;

b. omtrent de onderwerpen, bij het besluit van 16 Augustus 1824 geregeld, welk besluit thans toch wel niet als vervallen zal moeten worden beschouwd;

c. omtrent het bezit van goederen in de doode hand, waaromtrent èn uit een staathuishoudkundig èn uit een fiscaal oogpunt bepalingen noodig schijnen;

d. omtrent het staatstoezigt op kloosters, seminarien, geestelijke opvoedingsgestichten enz., dat thans zeer zeker onvolledig wordt uitgeoefend, en waaromtrent toch wettelijke bepalingen uit meer dan één oogpunt zeer wenschelijk zouden zijn;

e. omtrent de betrekking der *bestaande* kerkgenootschappen tot den Staat; bij de behandeling van welk punt men bepaald vroeg, wat er worden zou van de meermalen vermelde reserves bij de goedkeuring van het reglement der Hervormde kerk: zouden die, na het tot stand komen der tegenwoordige wet, als vervallen te beschouwen zijn, dan wel voortdurend van kracht blijven? en

f. omtrent de verantwoordelijkheid volgens de wet bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften, waarvan art. 170 der Grondwet spreekt; welke verantwoordelijkheid in den tegenwoordigen toestand onzer wetgeving niet kan geacht worden te bestaan.

— Den 21sten dezer vierde de geachte Onderwijzer D. Schuitemaker, te Katwijk aan Zee, gedachtenis dat hij 25 jaren aldaar was werkzaam geweest. De Schoolopziener de Heer L. Robbe, vereerde hem namens Ged. Staten met een prachtig boekgeschenk, het Plaatselijk Bestuur met eenen kostbaren zilveren inktkoker, de leerlingen met een ander zilveren geschenk, terwijl hij bovendien van vele inwoners bewijzen van hartelijke belangstelling ontving. De leerlingen werden ook feestelijk onthaald.

— De Gemeenteraad te Haarlem heeft op voorstel van het lid Salvador eene commissie benoemd van Regtsgeleerden, bestaande uit de M^rs. B. Donker Curtius te Amsterdam, L. Metman te 's Gravenhage en E. J. Goudsmit alhier, om te onderzoeken in hoever er termen bestaan, om namens en door de gemeente, hetzij tegen Commissarissen van de Bank van Leening, hetzij tegen het dagelijksch Bestuur der stad, hetzij tegen beiden, een eisch in regten in te stellen, tot vergoeding van het nadeel, door het ontbreken van panden, aan de stad reeds toegebragt, of later toe te brengen.

— Eergisteren heeft de Heer Lassaigne te Amsterdam eene tweede luchtvaart ondernomen, vergezeld van een Rotterdamsch Heer, en is zeer gelukkig op een weiland in de Wijde Wormer nedergekomen.

In genoemde stad zal er een gebouw van ijzer en glas op het Rokin gemaakt worden, bestemd tot tentoonstelling en verkoop van fijne bloemen en planten.

— De Prov. Staten van Gelderland hebben *f* 1700 aangewezen tot bezaaijing en latere beplanting van den weg van Apeldoorn naar Arnhem.

— Den 27sten had te Groningen het jaarlijksche openbare examen plaats van de 150 kweekelingen aan het Instituut voor Doofstommen, hetgeen toen 63 jaren had bestaan. Bij deze gelegenheid hield de Instituteur M^r. R. T. Guyot eene feestrede.

— De Rijkstelegraaf van Nijmegen naar Maastricht is door de Heeren Giesbers en Comp. te Roermond aangenomen voor *f* 59,050.

's GRAVENHAGE, 30 Julij.

Z. M. heeft tot Grootkruis der orde van de Eikenkroon benoemd Z. H. den Prins Willem van Solms-Braunfels.

— Z. M. heeft benoemd bij het 5de regement, tot 1sten Luitenant (naar ouderdom van rang) den 2^den Luitenant F. J. van den Bergh, van het 3de regement; bij het 8ste regement, tot Kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten Luitenant Y. A. van Dinter, van het 6de regement.

— Z. M. heeft aan den Leeraar der 1ste klasse in de Taal- en Letterkunde bij de Koninkl. Akademie voor de Zee- en Landmagt, S. Farncombe Sanders eervol ontslag verleend met toekenning van een wachtgeld van *f* 750, en in diens plaats benoemd den Heer M. P. Lindo, D^r. in de Letteren en Leeraar

in de Engelsche en Hoogduitsche talen en in de aardrijkskunde aan het Gymnasium te Arnhem.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaturdag 30 Julij.

In deze zitting zijn zonder beraadslaging aangenomen 8 ontwerpen van naturalisatie.

Daarna, na langdurige beraadslagingen het ontwerp tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen, met 35 tegen 15 stemmen.

De Commissie voor de petitiën heeft verslag uitgebragt op 330 adressen van ingezetenen *tegen* de wet op de kerkgenootschappen, voorzien van vele duizende handteekeningen, ééne zelfs van 1609.

De vergadering is daarna verdaagd tot den 9den Augustus, als wanneer aan de orde is het Tractaat met Costa-Rica, waarvan het eind-verslag is ter tafel gebragt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 26 Julij.

Er is hier weder eene nieuwe soort van industrie ingevoerd, waartoe het regenachtige weder aanleiding gegeven heeft, namelijk een parapluiën-maatschappij, die ten doel heeft parapluiën te verhuren. De leener van zoodanig nuttig beschermmiddel geeft een shilling tot waarborg der terugbezorging en betaalt 2 Eng. stuivers per uur voor het gebruik. De maatschappij bezit reeds eene verzameling van ruim 25,000 parapluiën en heeft in verschillende wijken van Londen dépôts gevestigd.

— Dr. Newman heeft aan de Katholieke Universiteit in Ierland 3,600 £ doen geworden, hetgeen de opbrengst is eener inteekening ter bestrijding van de kosten van zijn proces tegen Dr. Achilli.

— Amoy, een der rijkste handelsteden in China, met ten minste 200,000 inwoners, is door de opstandelingen ingenomen.

ITALIE.

ROME, 16 Julij.

De Congregatie voor de verbreiding van het R. K. geloof heeft haar verslag over het afgeloopen jaar openbaar gemaakt, waarin zij zegt, dat in geen vroeger jaar zoo ruime geldmiddelen door de geloovigen tot hare beschikking gesteld zijn als in 1852; zij ontving toen 4,790,468 fr. Dit is gedeeltelijk een gevolg van de voorwaarden waaronder de bij het laatste kerkelijk eeuwfeest aangeboden aflaat door den Paus verkrijgbaar werd gesteld; hierdoor zijn volgens het verslag de inkomsten der stichting over 1852 met omstreeks 1,600,000 fr. vermeerderd.

— De beide kostbare kroonen, welke de Paus ten geschenke had gegeven voor twee beelden van de H. Maagd te Parijs, zijn onderweg gestolen. Zij hadden aan den Paus, de Kardinalen en den Romeinschen adel eene zeer belangrijke som geld gekost.

— De steden Ferrara en Faënza zijn in staat van beleg gesteld; de eerste wegens poging tot opstand, de laatste wegens een moordaanslag tegen den Gouverneur en verscheiden andere personen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 27 Julij.

Men meent dat de gevangennemingen hier en te Inspruck niet in verband staan met een staatkundig complot, maar met godsdienstige bewegingen.

— In der tijd had de Maarschalk von Haynau in Hongarije eene verordening uitgevaardigd, waarbij de aloude inrigting der Evangelische kerk in Hongarije vernietigd werd. De Kerkeraden zijn thans ten gevolge eener oproeping van het algemeen bestuur dier kerk te zamen gekomen om deze zaak in overweging te nemen, en hebben een adres aan den Keizer gerigt, waarin de intrekking dier verordening gevraagd wordt, en betoogd dat zij het bestaan zelf der kerk bedreigt, daar zij het regt van zelfbeheer en zelfregeling aantast, hetwelk door eeuwenoude verdragen, door den kroonings-eed van Z. M. voorgangers en door 's lands Grondwet is erkend en gewaarborgd.

— Een R. K. Priester, behoorende tot de Orde der Franciscanen, is door het krijgsgerigt te Temeswar wegens Majesteitsschennis, tot 5 jaren vestingstraf veroordeeld.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 21 Julij.

De Porte heeft zich bereid verklaard om van hare zijde toe te treden tot de schikking welke door Oostenrijk na overleg met Rusland ontworpen was, en waarmede ook de Fransche en de Engelsche Regering genoegen zouden willen nemen. Deze schikking zou daarin bestaan, dat de Fransche en Engelsche vloten zich verwijderen en de Russen dan ook te gelijker tijd de Vorstendommen zouden verlaten.

— De Engelsche *Times* voert als een bewijs van de opgewondenheid der gemoederen te Konstantinopel het volgende aan: Voor de eerste maal sedert de vestiging van het Ottomanische rijk, heeft de Scheik-el-islam (het hoofd der geestelijkheid) geweigerd aan den Sultan het door de gebruiken voorgeschreven bezoek, bij gelegenheid van het feest van den Bairam, te brengen, »omdat Z. M. de geloovigen niet heeft geleid ten strijde tegen de ongeloovigen, die het geheiligde gebied hebben geschonden."

— Volgens officiele berigten is de haat der Turksche bevolking tegen de Christenen weder in volle kracht opgewekt, en doet zich in allerlei uitspattingen van woeste hartstogten kennen. In Macedonië alleen zijn, volgens eene met gemoedelijke naauwgezetheid bijgehouden naamlijst, sedert 6 maanden 942 Christenen ter sluik of met openlijk geweld door Turken vermoord.

KAAP DE GOEDE HOOP.

11 Julij.

De Volksraad der Transvaalsche Republiek heeft eene uitgebreide en gezonde landstreek tusschen Origstad en Delagobadt nabij den Drakenberg afgestaan ter kolonisatie van Nederlanders; er zou een agent naar Nederland vertrekken om de kolonisatie te bevorderen. — Genoemde Republiek neemt zeer in welvaart toe; onlangs hebben twee boeren te Pietermauritsberg en d'Urban 12,000 £ besteed tot het aankoopen van goederen; ook anderen hebben aanzienlijke aankoopen gedaan.

— De oorlog is geheel geëindigd; ook rondom de Oranje-rivier is het rustig. Er werden pogingen in het werk gesteld, om in het westelijk gedeelte der kolonie goud te graven; daar men algemeen wist, dat er goud, zoowel in Oostelijk als Centraal-Afrika, te vinden was. De Portugesche Regering putte daaruit eene bron van inkomsten, tijdens hare vroegere nederzettingen. Aanmerkelijke hoeveelheden van dit metaal werden zelfs regelmatig van Sofalo verzonden. De steenkoolgravingen leverden goede uitkomsten op, en men had er eene laag, ten diepte van 56 voeten, gevonden, die alle verschijnselen aanbood, dat er in de nabijheid veel van deze aardsche schatten te vinden zouden zijn. — De hoeveelheid van de voortbrengselen des lands begon weder toe te nemen; zoo waren in 1852 meer dan 7,700,000 £ wol ter waarde van ruim 400,000 £ uitgevoerd en men rekende dit jaar op veel meer. Men legde zich ook toe op uitbreiding en verbetering van den wijnbouw.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat de Rekening en Verantwoording van de Inkomsten en Uitgaven dezer gemeente over het dienstjaar 1852, met alle de daarbij behoorende bescheiden aan den Gemeenteraad op heden is overgelegd, te gelijk voor een ieder ter lezing nedergelegd op de Secretarie dezer gemeente, en in druk tegen betaling der kosten algemeen verkrijgbaar gesteld.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 30 Julij 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

Ter Secretarie der gemeente Leyden zijn à 25 Cents verkrijgbaar gesteld gedrukte exemplaren der Rekening van HH. Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden over het jaar 1852.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden van den Controleur der Directe belastingen alhier zijn ontvangen, twee op den 26sten dezer maand invorderbaar verklaarden Kohieren, als een van het Patentregt, Wijk I, II, III en IV en een voor de belasting op het Personeel, Wijk V en VI, beide over het dienstjaar 1853 en 1854, welke op heden aan den Ontvanger zijn verzonden.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.

LEYDEN, 30 Julij 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN brengen, naar aanleiding eener Circulaire van den Staatsraad Commissaris des Konings in deze Provincie van den 23sten Julij 1853 A, No. 6449 (2de afd.) ter kennisse van de belanghebbenden, dat op *Dingsdag den 9den Augustus aanstaande*, des middags ten 12 *ure*, zal worden overgegaan tot de openbare aanbesteding van 134 Remonte Paarden, en wel door de navolgende Hoofd-administratiën, als:

Van het 1ste Regement Dragonders	te Maastricht,	19 paarden.
» » 2de » »	» 's Gravenhage,	23 »
» » 4de » »	» Deventer,	36 »
» » Regt. Veld-Artillerie	» Utrecht,	22 »
» » Rijdende-Artillerie	» Leyden,	19 »

en door den Kommanderenden Officier van het Korps Jagers te paard te Tilburg, van 10 paarden.

Zullende de voorwaarden van aanbesteding van *heden* af voor de gegadigden ter lezing liggen in de Bureaux der Provinciale Griffiën, alsmede in die van de Kwartiermeesters der genoemde Corpsen en bij het Departement van Oorlog te 's Gravenhage.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 23 Julij 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

BROODZETTING

Voor de Gemeente *Leyden*,

Ingaande Maandag den 1sten Augustus 1853.

Maximum van den prijs, *waar niet boven*, maar *wel beneden* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk Besluit van den 23sten April 1843, (*Staatsblad* No. 13).

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	37 Cents.
Een pond vijf oncen, op	18½ »
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	33 »
Vijf oncen, op	16½ »
Het Franschbrood van een Nederl. pond, op	33 »
Vijf oncen, op	16½ »
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	29 »
Vijf oncen, op	14½ »
Het minste soort of zoogenaamd krop uit de zak, van een Nederl. pond, op	24 »
Vijf oncen, op	12 »

Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.

En zal deze door plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden;

De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 23 Julij 1853. De Secretaris v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIËN.

Heden overleed alhier Mejufvrouw CATHARINA LOEBER, Weduwe van den Heer ABRAHAM ZANDIJK, in den ouderdom van 85 jaren.

B. EIGEMAN,

LEYDEN, 25 Julij 1853. *Executeur Testamentair.*

Heden overleed, na eene ernstige ongesteldheid, tot onze bittere droefheid, onze hartelijk geliefde oudste Zoon CORNELIS JOHANNES, in den jeugdigen leeftijd van bijna 19 jaar.

J. ZANDIJK,

AMERSFOORT, 29 Julij 1853. C. W. ZANDIJK, Geb. VAN BEEK.

BADHUIS TE KATWIJK AAN ZEE.

Zondag 31 Julij 1853,

Van 11 ure 's voormiddags tot 's avonds laat zullen de wereldberoemde DWERGEN van H. M. Koningin Victoria,

Prins en Prinses COLIBRI,

in bovengemeld Locaal te bezigtigen zijn.

KIESVEREENIGING VADERLAND EN ORANJE.

In de Vergadering van den 27sten Julij ll. is besloten, tot Candidaat voor het lidmaatschap van den Gemeente-raad alhier, bij de herstemming op Dingsdag den 2den Augustus a. s. aan te bevelen, den Heer:

Dr. HENDRIK ROELOF DE BREUK.

De Kiezers worden herinnerd:

1°. dat de namen en voornamen duidelijk moeten zijn ingevuld,

2°. dat de billetten ongeteekend moeten zijn en door de Kiezers in persoon moeten worden ingeleverd.

Namens het Bestuur der Vereeniging.

LEYDEN, 28 Julij 1853. H. COCK, *Voorzitter.*

Voor de 221ste Staats-Loterij, waarvan de Trekking der *Eerste Klasse* op den 22sten dezer zal aanvangen, zijn wederom te bekomen HEELE EN GEDEELTEN VAN KOOPLOTEN Prijs-Courant, ten Kantore van

LEYDEN, 1 Augustus 1853. N. NATHANS.

Aan het Kantoor van **D. J. LE NOBEL**, op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 488 te *Leyden*, zijn voor de 221ste Staats-Loterij wederom op nieuw te bekomen HEELE, HALVE EN GEDEELTEN VAN LOTEN. De Trekking der *Eerste Klasse* begint op Maandag den 22sten Augustus 1853.

EERSTE QUALITEIT ROODE AALBEZIEN-SAP,

à 20 Cts. per Flesch,

Bij H. J. VAN STAVEREN, *Apotheker*, Breedestraat, te *Leyden*, Brieven, Flesschen en Geld *franco.*

PUBLIEKE VERKOOPING VAN AFBRAAK,

op Dingsdag den 2den Augustus 1853, des voormiddags ten 10 ure, op de Hooglandsche Kerkgracht te *Leyden*, voornamentlijk bestaande in: Kozijnen, Ramen, Deuren, Vensters, Blinden, Bindten, Vloer- en Zolderdeelen, Ribben, Latten, Brandhout en verdere Afbraak meer.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 16den Augustus 1853, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand April 1852.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien

---

PUBLIEKE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Vrijdag den 12den Augustus 1853, bij Opbod, en op Vrijdag den 19den Augustus 1853 bij Afslag, beide des voormiddags ten 11 ure, van:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HEERENHUIS EN ERF, bevattende een ruim Voorhuis met Marmeren Steenen en Gang, Zijkamer en Suite, Achterkamer, allen Behangen en met Stookplaatsen, grooten Kelder, ruime Keuken, Mangelkamer en twee Binnenplaatsen, voorts vier Bovenkamers, Meidenkamers, Droog- en Taalzolders en verdere gemakken; staande en gelegen te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Breedestraat en strekkende tot in de Boomgaardsteeg, Wijk IV. N°. 274.

Kunnende worden bezigtigd op Dingsdag en Donderdag van iedere week des voormiddags van 11 tot 3 ure; mits vooraf belet vragende.

En een hechte, sterke en weldoortimmerde HUISMANS WONING, met Zomerhuis, Stalling voor 31 Koebeesten, Schuur, Varkenshok, twee Bergen en verdere Getimmerten, Boomgaard en diverse partijen extra beste WEI- OF HOOILANDEN, gelegen achter en naast de Woning in den Noord-Vrouwe Venne-Polder, onder *Alkemade*, te zamen groot 26 bunders 60 roeden en 76 ellen.

Verhuurd aan WILLEM ZWETSLOOT, de Bouwmanswoning tot den 1sten Mei 1860 en de Landen tot ultimo December 1853, te zamen voor *f* 1056.— 's jaars.

Daarenboven twee achtendeelen en een zestiende of 50 Ned. ℔ BOTER en twee KOMENDE MEIKAZEN.

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een HUIS, geschikt voor alle Affaires, voorzien van zes Kamers, Keuken, ruime Kelders, Voorhuis en Binnenplaats, goed Regen- en Putwater en annex PAKHUIS. Nadere informatien *franco* Letter **B.** bij den Boekhandelaar G. J. VAN LEEUWEN, Haarlemmerstraat te *Leyden*.

VERKOOPING,

op Regterlijke Autorisatie.

In het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 13den Augustus 1853, bij Opbod, en op Zaturdag den 20sten Augustus daaraanvolgende, bij Afslag, beide dagen des avonds ten *zeven* ure, van:

Onderscheidene groote, ruime, hechte, sterke en weldoortimmerde HUIZEN EN ERVEN, staande en gelegen binnen de Stad *Leyden*, als: Twee aan de Westzijde van de Heerengracht, omtrent de Groenesteeg, uitkomende in de Vestestraat, Wijk VII. N°. 125 en 124. Drie aan de Noordzijde van de Haarlemmerstraat tegenover de Vrouwesteeg, Wijk VI. N°. 391, 391*A* en 391*B*. Een aan de Noordzijde van den Ouden Rijn tegenover den Middelweg, met een daaraan verheeld PAKHUIS, Wijk VI. N°. 156. Een als voren, tegenover de Middelstegracht, Wijk VI. N°. 192. En Twee aan de Zuidzijde der Haarlemmerstraat omtrent de Bakkersteeg, Wijk VI. N°. 192 en 211.

De Perceelen N°. 1, 2, 3, 4 en 6 kunnen worden bezigtigd des Dingsdags en Donderdags, vóór de dagen der Veiling en der Toewijzing, van des middags ten 12 tot 3 ure, mits vooraf bij de bewoners belet vragende, en de overige Perceelen daags voor en op den dag van de Veiling en der Toewijzing.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. FRYN, residerende te *Leyden*.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag 1 Augustus	12 uur,	Schipper	C. HOLLANDER.
» *Alkmaar*,	Woensdag 3	» 10	»	L. KROON.
» *Sneek*,	» 3	» 11	»	K. VIERSMA.
» *Deventer*,	Donderdag 4	» 12	»	J. BUISMAN.
» *Hoorn*,	Vrijdag 5	» 10	»	L. RAJER.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 30 Julij, Van *f* 39 tot *f* 42.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 30 Julij.

Nieuwe Tarwe *f* 10.40 tot *f* 11.40. Nieuwe Rogge *f* 7.20 tot *f* 7.50. Gerst *f* 5.20 tot *f* 5.40. Haver *f* 3.50 tot *f* 4.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 29 Julij.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63¾	63[illegible]	63[illegible]
Dito Certificaten	» 3 »	76¼	76 3/16	76¼
Dito dito	» 4 »	95 9/16	95¾	95⅝
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	95	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	126¼	—	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	103¾	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	74¼	—	—
Dito dito	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	109	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	108	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	98[illegible]	98⅜	—
Dito 1840	» 4 »	93[illegible]	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	92[illegible]	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	75¾	75⅞	—
POLEN, Aandeelen 1835	à fl. 300	161	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	86[illegible]	86 3/8	86 3/16
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	23 5/16	[illegible]	23 5/16
Dito Obligatiën	» 3 »	48[illegible]	48[illegible]	48[illegible]
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	43[illegible]	43[illegible]	43[illegible]
Bewijzen Coupons		6 9/16	6[illegible]	6[illegible]
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	82[illegible]	83	—
Dito Nieuwe	» 5 »	95	95[illegible]	95 3/16
Dito 1847	» 2½ »	42[illegible]	42 1/16	—
BELGIË, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	53¼	—	—
BRAZILIË, 1824, 100 £	» 5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	41⅞	—	—
Dito dito	» 4 »	39	—	—
VENEZUELA,	» 3½ »	—	—	—
MEXICO,	» 5 »	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën		4 1/16	—	—

Grieken 7½.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

BIJBLAD No. 22.

KORT VERSLAG

DER

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 1 Augustus 1853, No. 91.)

Zitting van 30 Julij.

Afwezig de HH. Bake, Bucaille, Hartevelt, van Kaathoven, Ysselsteyn, van Outeren, Lezwyn, Taets van Amerongen, van der Boon Mesch, Siegenbeek en Leembruggen.

De Notulen der vorige vergadering zijn gelezen en vastgesteld.

Is vervolgens mededeeling gedaan van de navolgende ingekomen stukken, als:

1°. Eener dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van den 14 Julij 1853, No. 38, houdende goedkeuring van het Raadsbesluit van den 29 Junij bevorens, tot verhooging van art. 114 der Begrooting »*Kosten van brandverzekering der gebouwen*" met *f* 1000.—, te dekken uit de teruggave van het renteloos voorschot aan het Huissittenhuis, waarmede art. 1 der Begrooting »*Batig saldo*" is verhoogd.

2°. Eener dispositie van Gedeputeerde Staten voornoemd van den 19 dezer maand, No. 2, ten geleide van een Koninklijk Besluit van den 4den bevorens, No. 26, waarbij de plaatselijke belasting voor plaatsen in de Hal en op de Vleeschmarkt, waartoe bij Raadsbesluit van den 9 Junij ll. is besloten, wordt goedgekeurd.

Beide deze stukken aan te nemen voor kennisgeving.

en 3°. Eener missive van den Heer Abr. Hartevelt Jz., van den 25 dezer maand, daarbij zijn ontslag nemende als lid van den Gemeenteraad.

Is besloten deze mede voor kennisgeving aan te nemen, en de verkiezing tot vervulling dezer vacature op zoodanigen dag te bepalen, als nader ingevolge art. 8 der Gemeentewet door Burgemeester en Wethouders zal worden vastgesteld.

Daarna is door den Burgemeester overgelegd:

1°. De verantwoording van de inkomsten en uitgaven over 1852.

2°. Eene voordragt van Burgemeester en Wethouders ter voldoening der kosten van verpleging van weezen, vondelingen, en verlaten kinderen, in de gestichten der Maatschappij van Weldadigheid, dienst 1852.

3°. De staat van begrooting dienst 1854, van den Armverzorger der Oud Catholijke Gemeente.

Alle deze stukken in handen der Commissie van Finantie ten fine van berigt en raad.

4°. Twee adressen om kosteloos onderwijs aan het Gymnasium, ten fine van berigt en raad in handen van Curatoren van 't Gymnasium.

5°. Eene voordragt van Curatoren voornoemd, tot het verleenen van den titel van leeraar in de Philosophie aan gemelde inrigting, aan den onderwijzer in de Hoogduitsche Taal en Letterkunde, K. A. X. C. F. Sicherer.

6°. Concept huishoudelijk reglement voor het beheer van het Werkhuis.

7°. Voordragt ter vervulling der door aftreding ontstane vacature onder de leden der directie van het Werkhuis.

8°. Adres van F. van den Borch, tot het beleggen van een gedeelte gronds op het Levendaal met Biksteen, met een rapport van Burgemeester en Wethouders. Alle deze stukken nederleggen in de Leeskamer.

9°. Proces-Verbaal van opname der boeken en kas van den Gemeente-Ontvanger op heden den 30 Julij 1853.

Gedurende 14 dagen voor de leden in de Leeskamer nederleggen.

10°. Adres van E. de Groot om ontslag als Stads-schoolonderwijzer.

11°. Adres van den Stads-schoolonderwijzer J. P. Lancel om verhooging zijner jaarwedde.

Beide deze stukken ten fine van berigt en raad in handen der Plaatselijke Schoolcommissie.

12°. Een adres van de Wed. van den Commies Gillis van den Broek, verzoekende over het loopende kwartaal in het genot te mogen worden gesteld van het pensioen aan haren overleden echtgenoot toekomende en tevens te worden ontslagen met 15 Augustus aanstaande van de huur van het huis op de Binnenvestgracht.

In handen der Commissie van Finantie.

Alsnu is aan de orde der beraadslaging.

1°. De Rekening van Gecommitteerden tot de administratie der vereenigde Gast- en Leprooshuizen over 1852.

En is deze rekening conform het rapport der Commissie van Finantie, opgenomen en gesloten in ontvang tot eene som van *f* 19265.25½, in uitgaaf tot *f* 10724.18, en alzoo sluitende met een goed saldo van *f* 8541.07½, hetgeen door de rendanten in hunne eerstvolgende rekening in ontvang moet worden verantwoord; — onder opmerking dezerzijds aan HH. Gecommitteerden voornoemd dat, met het oog op den gunstigen toestand hunner administratie, het wenschelijk is voorgekomen om ter vereenvoudiging daarvan, tot de aflossing der aan de Bank van Leening verschuldigde kapitalen ad *f* 1500.— overtegaan, ten zij overwegende redenen zulks mogten beletten.

Het lid van der Hoeven is bij de deliberatien over, en opname der rekening niet tegenwoordig geweest.

2°. De staat van af- en overschrijving op de begrooting van den Armverzorger der Oud-Catholijke gemeente over 1852.

Is conform de voordragt der Commissie van Finantie besloten, dezelve zoo als zij is liggende goed te keuren.

3°. De staat van af- en overschrijving op de begrooting der Israëlitische Armen, 1852.

Is besloten om, in overeenstemming met het te dezen aanzien gerapporteerde der Commissie van Finantie, aangezien deze staat van af- en overschrijving en suppletoire begrooting slechts is ingediend, om daarmede de som voor geld-bedeeling uitgetrokken te verhoogen, dezelve voor dit en voor de laatste maal goed te keuren, waardoor de begrooting voor 1852 zoo in ontvang als uitgaaf wordt verhoogd met *f* 9.58½.

4°. De benoeming van een 2den Docent in de Wiskunde aan het stedelijk Gymnasium.

Waartoe zich hebben aangemeld: A. Aalderink, te Zierikzee, C. Struijck Bevel, te Leyden; D. G. Cramer, te Leyden; G. van Hennekeler, te Assen; R. van Hinlopen Labberton, te Sloten en H. A. van Put, te Hazerswoude.

En nadat de leden Luzac, Adriaans en Sikkel Groos waren aangewezen om met den Burgemeester het bureau van stemopneming uittemaken, is men tot de benoeming overgegaan, waarbij met 14 billetten zijn uitgebragt op D. G. Cramer dertien stemmen, blanco één billet.

Zoodat de Heer Dirk Gerardus Cramer, als zoodanig is benoemd; zullende deze benoeming ingaan met den 1sten September aanstaande.

5°. De verzoeken om vrijstelling van het minerval aan het Stedelijk Gymnasium van Vrouwe C. M. Macquelijn, wed Broers; Vrouwe C. E. Hulsbeek, wed. Ds. Land; Vrouwe P. Sterrenburg, wed. Prijn; Ds. J. J. Kuyper; Dr. A. Rutgers van der Loeff; D. C. Ponce; P. Venker; J. van der Mark en L. J. van der Burg, voor hunne daarbij genoemde Zoons.

Overeenkomstig het gunstig uitgebragte rapport van Curatoren, is besloten deze verzoeken intewilligen, met bepaling om het adres van Vrouwe J. Druaert, weduwe J. P. Sommer, op het bij monde van een lid dezer Vergadering tevens lid van het Collegie van Curatoren namens haar gedaan verzoek, buiten beschikking te houden.

6°. Het request van Jhr. N. J. Steengracht van Duivenvoorde verzoekende, dat ten zijnen name worde gesteld het vischwater hetgeen door de stad loopt (de Oude en de Nieuwe Rijn van de Borstelbrug tot aan de Hoogewoerds- en Zijl-Poorten) hetgeen bij het kadaster abusievelijk zou zijn gesteld ten name der stad Leyden.

Is na deliberatie besloten (hebbende inmiddels het lid van der Hoeven de vergadering verlaten), zich met het ten deze gerapporteerde door Burgemeester en Wethouders te vereenigen, en alzoo aan den adressant te kennen te geven, dat, zonder zelfs zijn regt op de visscherij in den Rijn voor dat gedeelte hetwelk door de stad loopt (de Oude en de Nieuwe Rijn van de Borstelbrug tot aan de Hoogewoerds- en Zijl-Poorten) te kunnen erkennen, aangezien door den adressant geene bewijzen waaruit het gesustineerde blijkt, worden overgelegd, zijn verzoek voor geene gunstige beschikking vatbaar is.

Geene onderwerpen voor de openbare beraadslaging meer aan de orde zijnde, wordt de Vergadering in eene geslotene voortgezet.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.